

Stichting Stoelenproject "De Duif"
Jaarverslag 2018 (januari 2018 - december 2018)

15 juli 2019
Versie 3.0

Stoelenproject

**Nachtopvang
dak- en thuislozen**

Stichting Stoelenproject "De Duif"
Spoorwegstraat 11
6828 AM Arnhem

Inhoud

Van de voorzitter	3
Het werk in "De Duif"	4
Inleiding	4
Bezoekers	4
Vrijwilligers	4
Het Team	4
Overleg buurtbewoners	4
Externe contacten	4
Bezoekersanalyse	5
Onderhoudswerkzaamheden	9
Van de penningmeester	10
Jaarrekening	10
Toelichting op de jaarrekening	10
Opbrengsten	10
Kosten	10
Giften in principe aftrekbaar	11
Bestuur	12
Tenslotte	13

Van de voorzitter

Sinds 1 april 2019 ben ik voorzitter van het bestuur. Het is dus niet logisch dat ik het inleidende woord schrijf voor het jaarverslag 2018. Toch doe ik dat. Anton Lourens, de vorige voorzitter, heeft het wel verdiend om niet nog langer dingen te moeten doen voor "De Duif". Jarenlang heeft hij de kar getrokken van het bestuur en dat heeft mooie zaken opgeleverd. Van uitsluitend winteropenstelling naar altijd open (een wens die ik in mijn toenmalige rol als voorzitter van de dagopvang "Kruispunt" vurig heb bepleit), de gezamenlijke aankoop (met "Kruispunt") van ons pand, soms moeizame personele perikelen, een omvangrijke verbouwing, wisselende exploitatieresultaten en dan ook nog de tent verlaten met een mooi eigen vermogen van ruim € 80.000, bij een jaaromzet van € 250.000. Er zijn voorzitters die het slechter doen! Op deze plaats nogmaals hartelijk dank aan Anton voor zijn goede werk.

Ook in 2018 waren weer bijna alle nachten de beschikbare slaapplekken bezet. We voorzien in een grote behoefte aan onderdak. Met name de ambulantisering van de psychiatrie zorgt regelmatig voor hectische situaties. Daar waar vroeger veel van onze deelnemers in een instelling verbleven is het heden ten dage zo dat verwacht wordt dat deze doelgroep zelfstandig woont en op consult gaat in de instelling op gezette tijden. Velen gaat dat niet altijd even goed af met als gevolg: geen woonplek en dus gebruik maken van "De Duif". Dat doet een groot beroep op het inlevingsvermogen en de draagkracht van onze beroepskrachten en vrijwilligers.

Met de buurt zijn we in rustig vaarwater terecht gekomen. De straatcoaches doen hierbij fantastisch werk, samen met onze mensen. Iedere avond zijn ze in de buurt rond half elf en begeleiden ze onze bezoekers op straat. Het heeft gezorgd voor een drastische afname van de overlast in de Spoorwegstraat. Begonnen als een probeersel zijn zij niet meer weg te denken en de gemeente ziet hen nu als een vaste voorziening, die zelfs uitgebreid wordt in andere delen van de binnenstad.

Financieel was 2018 een goed jaar. We hebben het jaar afgesloten met een positief resultaat van € 2.500. Dat hebben we mede te danken aan Vivare. Zij konden hun bijdrage van € 13.000 toch voortzetten, ondanks de veranderde volkshuisvestingswet. Anders hadden we dus negatieve cijfers geschreven. Onze dank is dan ook groot, evenals aan de gemeente Arnhem die het leeuwendeel van de opbrengsten bijdraagt, namelijk ruim € 210.000. Voor incidentele bijdragen kunnen we daarnaast altijd terecht bij de Arnhemse goede doelen stichtingen, wat een veilig gevoel geeft!

Mijn belangrijkste taak in 2019 is om het bestuur te vernieuwen. Dit natuurlijk naast het gewone bestuurswerk. Doelstelling is om 4 nieuwe bestuursleden te werven (2 zijn er al gerealiseerd) en dat dan 3 bestuursleden kunnen stoppen (er zijn er 2 inmiddels gestopt). Als dit lukt is het bestuur weer op peil en kunnen we weer jaren vooruit.

Tenslotte wil ik graag de beroepskrachten en de vrijwilligers bedanken voor hun vaak tomeloze inzet. Nooit doen we tevergeefs een beroep op onze mensen, terwijl we allemaal weten dat het werk moeilijk is en dan ook nog de gehele nacht door! Er was even sprake van dat we in juli vier weken zouden moeten sluiten in verband met bezettingsproblemen, maar zowel beroepskrachten als vrijwilligers hebben daar een stokje voor gestoken. Het is hun eer te na. Hoe mooi is dat!

Lees het jaarverslag s.v.p. eens rustig door. Ik kan het u aanbevelen. Het geeft een nader inzicht in ons reilen en zeilen.

Barth van Eeten

Voorzitter Stichting
Stoelenproject "De Duif"

Het werk in "De Duif"

Inleiding

In 2018 mochten we weer veel bezoekers een nachtlek bieden. We zien terug op een goed jaar samen met onze vrijwilligers en beroepskrachten.

Bezoekers

De bezoekersaantallen blijven onverminderd hoog. Opvallend dit jaar was dat we in sommige periodes veel jongeren binnen hadden. We hebben daarover veel contact gehad met de jongerenopvang om te kijken hoe we deze jongeren zo snel mogelijk in de jongerenopvang konden krijgen. Jongeren die moeilijker te plaatsen zijn werden besproken in het overleg met de VGGM (Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden) om te kijken naar een passende oplossing.

Het overleg met het wijkteam, VGGM en "Kruispunt" levert veel op. We krijgen de bezoekers sneller en beter in beeld en er kan sneller passende hulpverlening worden aangeboden. Soms heeft een bezoeker daar geen behoefte aan, maar we "volgen" hem of haar wel. Zo gauw de bezoeker dan open staat voor hulpverlening, kan die snel ingezet worden.

Vrijwilligers

Wegens het afscheid van enkele vrijwilligers was de bezetting krap. De zomer is heel moeizaam verlopen qua bezetting. We hebben via TV Gelderland een item kunnen maken over de tekorten en dit heeft veel publiciteit en nieuwe vrijwilligers opgeleverd.

Het Team

Het huidige werkt nu al een lange tijd met elkaar samen en is goed op elkaar ingespeeld. Aandacht is er geweest voor het agressieprotocol. Dit protocol gaan we verder uitwerken en ook middels externe deskundigheidsbevordering willen we beter getraind worden op het gebied van omgaan met agressie.

Overleg buurtbewoners

De contacten met de buurt lopen goed en de buurtbewoners ervaren minder overlast. De inzet van de straatcoaches heeft daar zeker toe bijgedragen.

Het overleg met de buurt is vanaf 2019 éénmaal per jaar.

Externe contacten

De hoofddoelstelling van "De Duif" is het bieden van een slaapplek, een maaltijd en de mogelijkheid om jezelf te verzorgen. Maar daarnaast willen we zoveel mogelijk de bezoekers bewegen om uit hun situatie van dakloosheid te komen. Dit lukt bij de één wat sneller dan bij de ander.

De bezoekers die bij De Duif komen, verwijzen we voornamelijk naar de volgende instanties

- Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
- Regionale Instellingen voor Beschermd Wonen (RIBW)
- Leger des Heils
- Iriszorg
- Vluchtelingenwerk
- Barka (hulp aan dakloze migranten uit Oost-Europa)

Edmund Boering
Coördinator "De Duif"

Bezoekersanalyse

Hier volgen de resultaten van de verschillende recente seizoenen. Het "Aantal" is het totaal aantal overnachtingen in een bepaalde maand; de "Capaciteit" is het totaal aantal nachten dat we in een bepaalde maand open zijn geweest, vermenigvuldigd met het aantal slaapplekken.

De "Bezettingsgraad" is het percentage van de capaciteit dat daadwerkelijk benut is. Is de bezettingsgraad boven de 100%, dan is in die maanden heel regelmatig de crisisopvang (twee extra bedden) ingezet vanwege de grote toeloop.

Seizoen 2018 (kalenderjaar)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun
Aantal	596	484	558	505	533	452
Capaciteit	31x18	28x18	31x18	30x18	31x18	30x18
Bezettingsgraad (%)	107	96	100	94	96	84

	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totaal
Aantal	459	511	406	567	558	546	6175
Capaciteit	31x18	31x18	30x18	31x18	30x18	31x18	6570
Bezettingsgraad (%)	82	92	75	102	103	98	94

Aantal verschillende bezoekers	257
• Man	231
• Vrouw	26
Herkomst bezoekers	257
• Regio Arnhem	156
• Midden- en Oost Europa (MOE-landen)	41
• Bezoekers vallend onder BBB	13
• Van buiten de regio	30
• Overigen	17

In 2018 is het iets rustiger geweest dan in 2017, maar gedurende vier maanden is de bezetting toch 100% of meer geweest. Hoewel we het hele jaar door open zijn, is de vraag naar overnachtingen het grootst in de wintermaanden.

Het aantal verschillende bezoekers is wederom toegenomen, met name geldt dat voor de mannen (+13%); het aantal verschillende vrouwen dat gebruik maakt van "De Duif" is, vergeleken met vorig jaar, vrijwel gelijk gebleven (van 25 naar 26).

Bezoekersanalyse voorgaande jaren

Seizoen 2017 (kalenderjaar)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun
Aantal	587	550	615	594	579	549
Capaciteit	31x18	28x18	31x18	30x18	31x18	30x18
Bezettingsgraad (%)	105	109	110	110	103	102

	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totaal
Aantal	570	554	548	580	563	556	6845
Capaciteit	31x18	31x18	30x18	31x18	30x18	31x18	6570
Bezettingsgraad (%)	102	99	101	104	104	99	104

Aantal verschillende bezoekers	230
• Man	205
• Vrouw	25
Herkomst bezoekers	230
• Regio Arnhem	136
• Midden- en Oost Europa (MOE-landen)	31
• Bezoekers vallend onder BBB	14
• Van buiten de regio	36
• Overigen	13

Bijna alle maanden is de bezettingsgraad boven de 100%, met als uitschieters naar boven de maanden februari, maart en april met respectievelijk 109%, 110% en 110%.

Het aantal verschillende bezoekers is toegenomen, vergeleken met vorig jaar, en ook opvallend is de toename van het aantal vrouwen dat gebruik maakt van "De Duif" (van 8 (2015) naar 17 (2016 en nu 25 (2017)).

Seizoen 2016 (kalenderjaar)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun
Aantal	563	542	588	557	560	532
Capaciteit	31x18	29x18	31x18	30x18	31x18	30x18
Bezettingsgraad (%)	101	104	105	103	100	99

	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totaal
Aantal	548	550	546	551	531	515	6583
Capaciteit	31x18	31x18	30x18	31x18	30x18	31x18	6588
Bezettingsgraad (%)	98	99	101	99	98	92	100

Aantal verschillende bezoekers	194
• Man	177
• Vrouw	17

Alle maanden schommelt de bezettingsgraad rond de 100%, met als uitschieter naar boven de maand maart (105%).

Het aantal verschillende bezoekers is ongeveer gelijk aan vorig jaar, maar opvallend is de verdubbeling van het aantal vrouwen dat gebruik maakt van "De Duif" (van 8 naar 17).

Onderhoudswerkzaamheden

Verslag onderhoudswerkzaamheden verricht in 2018

Na het groot onderhoud van de daken, dakranden en dakkapellen in 2017 zijn dit jaar de buitengevels aan Spoorwegstraat en Patersstraat onderhanden genomen. Op basis van twee offertes is het werk uitgevoerd door Klusbedrijf Peter Cornelissen, Arnhem. Daarbij zijn dakgoten, windveren, gepleisterde gevels, buitenkozijnen, ramen en deuren opnieuw geschilderd en waar nodig onderdorpels vervangen en/of gerepareerd.

In de loop van het jaar zijn diverse kleine klussen gedaan aan hang- en sluitwerk van diverse deuren, door firma Thedinga, Velp.

Om het lekkagerisico tijdens zgn. hoosbuien te verminderen is een noodoverstort in de dakgoot aan westzijde aangebracht.

Eveneens is periodiek onderhoud aan boiler/cv installatie van "Kruispunt" verricht en gelijktijdig enkele storingen verholpen door firma Pola, Zevenaar.

Ook zijn in het kader van legionellapreventie door bureau Xigna, Hengelo de afgenomen watermonsters getest en goedgekeurd; de betreffende wettelijk geëiste keuringsverslagen zijn aan werkmap "De Duif" toegevoegd.

Komende tijd zal overleg zijn met schoonmaakbedrijf Scalabor t.b.v. het aanbrengen van een tweejaarlijkse waslaag op marmoleum vloeren van "Kruispunt" / "De Duif".

In overleg met bestuur Kruispunt is een haalbaarheidsstudie verricht naar plaatsing PV-panelen (zonnepanelen) op het platte en hellende dak van het pand om daarmee de jaarlijkse kosten van elektra te verminderen. Dit onderzoek en de zoektocht naar mogelijke subsidiënten is nog gaande.

Arnhem, 24 mei 2019

Hans Verborg
Bestuursadviseur Gebouwbeheer

Van de penningmeester

Jaarrekening

In de jaarrekening zijn in de verlies en winstrekening de cijfers uit de jaarrekening van 2017 opgenomen als vergelijkende cijfers. In bijlage 2.1 worden de gerealiseerde cijfers vergeleken met de begroting.

Stichting Stoelenproject "De Duif" heeft over de verslagperiode een voordelig resultaat gerealiseerd van € 2.504. Voor 2018 was een resultaat begroot van € 1.820 nadelig. Het positieve resultaat wordt mede veroorzaakt door de lagere personeelskosten en een incidentele gift van een particulier vanuit een nalatenschap. Ook de toegenomen giften door de diaconieën en kerken dragen bij aan het hogere resultaat.

In 2016 is Stichting Stoelenproject voor 50% eigenaar van het pand geworden. Het geplande onderhoud is in 2018 nog niet in zijn geheel uitgevoerd. Aangezien een groot deel van het achterstallig onderhoud de komende jaren zal worden uitgevoerd, is ook dit jaar conform onderhoudsplan gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Opbrengsten

De Gemeente Arnhem heeft de subsidiebeschikking voor 2018 vastgesteld op € 213.234. Deze dient hoofdzakelijk ter dekking van de personeelskosten en de kosten van controle van de jaarrekening. In onze originele begroting zijn we nog uitgegaan van een hogere bijdrage.

De giften door de kerken en diaconieën zijn voor het eerst in een aantal jaren weer gestegen. Het Stoelenproject kon gelukkig ook in 2018 rekenen op de steun van Vivare ter dekking van een groot deel van de huisvestingskosten. De steun van Vivare blijft hard nodig zodat wij de kwetsbaren in onze samenleving onderdak kunnen blijven bieden.

In vergelijking tot voorgaand jaar stijgen de inkomsten met ruim 8,2%.

Kosten

De personeelskosten zijn ten opzichte van 2017 licht gestegen. Stichting Stoelenproject "De Duif" heeft in 2019 overeenstemming bereikt over een transitievergoeding. Een groot deel van deze kosten waren reeds voorzien in 2017. Ook in 2018 zijn kosten gereserveerd voor deze vergoeding.

Naast de inzet van onze beroepskrachten blijft de Stichting afhankelijk van de inzet van de groep vrijwilligers. Deze vrijwilligers verzorgen, naast de beroepskrachten, de opvang van de dak- en thuislozen.

De huisvestingskosten zijn als gevolg van enkele onvoorziene onderhoudskosten en de gestegen energielasten hoger dan in 2017.

De overige algemene kosten zijn redelijk constant gebleven ten opzichte van het vorige boekjaar.

Giften in principe aftrekbaar

De Stichting Stoelenproject de Duif is sinds 1 januari 2009 door de belastingdienst erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit betekent dat giften aan de stichting in beginsel in aanmerking komen voor aftrek op inkomstenbelasting. Meer informatie over de mogelijkheden tot aftrek van giften is te vinden op de site van de belastingdienst.

Rob Teunissen
Penningmeester Stichting
Stoelenproject "De Duif"

Bestuur

Het bestuur is niet gewijzigd: ook in seizoen 2018 was het bestuur als volgt samengesteld:

Anton Lourens	voorzitter, externe contacten
Henk W. Visscher	secretaris
Rob Teunissen	penningmeester
Frank Kerkhof	personeelszaken

Voor een vijfde bestuurslid bestaat nog steeds een vacature. Gelukkig hebben we wel in 2016 een bouwkundig adviseur gekregen: Hans Verborg (technische ondersteuning), die het bestuur zal adviseren over huisvesting en onderhoud van het pand.

Ook dit seizoen vergaderde het bestuur minstens elke maand (2^e donderdag van de maand).

Tijdens de reguliere bestuursvergaderingen kwamen vele onderwerpen aan de orde. Als vaste punten die telkens op de agenda terugkeerden, waren werving van vrijwilligers, personeelszaken, contacten met de buurt, aanvragen subsidies en het onderhouden van de voor ons belangrijke externe contacten (bijv. contacten met de gemeente en met de bewoners van de Spoorwegstraat en omgeving).

Tenslotte

Opnieuw een succesvol seizoen! We zijn er trots op dat er zoveel mensen zijn die "De Duif" een warm hart toedragen en hun steentje bijdragen als vrijwilliger en als donateur.

Het stemt tot dankbaarheid dat het weer gelukt is om onze bezoekers een veilige, warme en droge plek te bieden gedurende de nachten van januari tot eind december 2018.

We kunnen we terugzien op de enorme inzet van alle mensen, zowel vrijwilligers als beroepskrachten.

Er zijn wel zaken die extra aandacht behoeven: werving van vrijwilligers vereist zoals altijd veel aandacht, en ook het bestuur is niet geheel bezet zoals het zou moeten (qua aantal bestuursleden).

Dank aan allen voor de geweldige inzet! "De Duif" is dan wel een basale voorziening, maar wordt door al onze bezoekers zeer gewaardeerd.

Arnhem, juli 2018
Het bestuur van Stichting Stoelenproject "De Duif",

Henk W. Visscher
Secretaris Stichting
Stoelenproject "De Duif"

Stichting

Stichting Stoelenproject "De Duif"

KvK: 41050846

IBAN: NL17 INGB 0003 4280 82

Website: www.stoelenprojectdeduif.nl

email: voorzitter@stoelenprojectdeduif.nl
secreataris@stoelenprojectdeduif.nl
penningmeester@stoelenprojectdeduif.nl

Locatie

Stoelenproject "De Duif"

Spoorwegstraat 11

6828 AM Arnhem

026 443 4081

Correspondentie

Eduard van Beinumlaan 25

6815 GC Arnhem

026 370 1982

secreataris@stoelenprojectdeduif.nl

**Stichting Stoelenproject De Duif
Spoorwegstraat 11
6828 AM ARNHEM**

Jaarrekening 2018

Jaarrekening 2018

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1. Jaarrekening

1.1	Balans per 31 december 2018	3
1.2	Winst- en verliesrekening over 2018	5
1.3	Kasstroomoverzicht over 2018	6
1.4	Toelichting op de jaarrekening	7
1.5	Toelichting op de balans	11
1.6	Toelichting op de winst- en verliesrekening	15

2. Bijlagen

2.1	Staat van de vaste activa	19
2.2	Vergelijking realisatie vs. begroting 2018	21

1. JAARREKENING

1.1 Balans per 31 december 2018

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2018		31 december 2017	
ACTIVA	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	73.415		76.062	
Machines en installaties	<u>1.482</u>		<u>1.681</u>	
		74.897		77.743
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Overlopende activa	<u>5.951</u>		<u>3.738</u>	
		5.951		3.738
<i>Liquide middelen</i>		155.534		139.204
Totaal activazijde		<u><u>236.382</u></u>		<u><u>220.685</u></u>

1.1 Balans per 31 december 2018

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Overige reserves	<u>86.210</u>	86.210	<u>83.706</u>	83.706
Voorzieningen				
Overige voorzieningen	<u>66.750</u>	66.750	<u>59.250</u>	59.250
Kortlopende schulden				
Belastingen en premies sociale verzekeringen	23.005		24.573	
Overige schulden	18.081		26.542	
Overlopende passiva	<u>42.336</u>		<u>26.614</u>	
		83.422		77.729
Totaal passivazijde		<u><u>236.382</u></u>		<u><u>220.685</u></u>

1.2 Winst- en verliesrekening over 2018

	2018		2017	
	€	€	€	€
Netto-omzet		248.221		229.359
Bruto bedrijfsresultaat		248.221		229.359
Lonen en salarissen	158.653		148.443	
Sociale lasten	26.734		25.772	
Pensioenlasten	14.817		14.140	
Overige personeelskosten	6.119		18.045	
Afschrijvingen materiële vaste activa	2.846		2.846	
Huisvestingskosten	19.899		17.754	
Kantoorkosten	3.223		4.604	
Algemene kosten	6.720		5.673	
Kosten vrijwilligers	966		935	
Voeding	5.525		6.511	
Som der bedrijfskosten		245.502		244.723
Bedrijfsresultaat		2.719		-15.364
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	30		81	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-245		-290	
Som der financiële baten en lasten		-215		-209
Resultaat		2.504		-15.573

1.3 Kasstroomoverzicht over 2018

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		2.719		-15.364
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	2.846		2.846	
Mutatie voorzieningen	7.500		7.500	
		10.346		10.346
Verandering in werkkapitaal:				
Vorderingen	-2.213		21.252	
Kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	5.693		37.047	
		3.480		58.299
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		16.545		53.281
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	30		81	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-245		-290	
		-215		-209
Kasstroom uit operationele activiteiten		16.330		53.072
Mutatie geldmiddelen		<u>16.330</u>		<u>53.072</u>
Toelichting op de geldmiddelen				
Stand per 1 januari		139.204		86.132
Mutatie geldmiddelen		16.330		53.072
Stand per 31 december		<u>155.534</u>		<u>139.204</u>

1.4 Toelichting op de jaarrekening

ALGEMEEN

Stichting Stoelenproject De Duif is statutair (en feitelijk) gevestigd te Arnhem, op de Spoorwegstraat 11-13. De belangrijkste activiteit van de Stichting is het verzorgen van nachtopvang voor Dak- en Thuislozen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Alle bedragen zijn vermeld of zijn opgenomen in euro's.

Vergelijking met voorgaand jaar:

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand jaar.

Bijzondere posten:

Bijzondere posten zijn baten en/of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Algemeen

De waardering van activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

1.4 Toelichting op de jaarrekening

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas-, bank- en spaartegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

1.4 Toelichting op de jaarrekening

Eigen vermogen

De overige reserve wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves:

De stichting kan een deel van haar eigen vermogen reserveren om invulling te geven aan specifieke doelstellingen. Het gaat hierbij om zogenaamde bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves worden door het bestuur vastgesteld.

Voorzieningen

Overige voorzieningen

Voorziening groot onderhoud:

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren op basis van een meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële waarde gewaardeerde vastgoedbeleggingen en de onder de vlottende activa opgenomen effecten.

Gemeentelijke subsidies en projectinkomsten algemeen

De gemeentelijke subsidies en de projectinkomsten algemeen worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Eventuele verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Deelnemersbijdragen, inkomsten gemeenschapstaken en overige baten

De deelnemersbijdragen, inkomsten gemeenschapstaken en overige baten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan deze verslagperiode toegerekend.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover zij verschuldigd zijn aan personeel respectievelijk de belastingautoriteit.

1.4 Toelichting op de jaarrekening

Pensioenlasten

De stichting heeft voor haar personeel een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komend personeel heeft op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat het personeel pensioen heeft opgebouwd bij de stichting. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. De stichting betaalt hiervoor premies waarvan circa de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door het personeel.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad.

De nieuwe dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2016 bedroeg de dekkingsgraad 90,1%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 127%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van de vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de vrij beschikbare liquide middelen van de stichting. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstromen uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van geldmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

1.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Totaal 2018
	€	€	€
Aanschafwaarde	79.500	1.988	81.488
Cumulatieve afschrijvingen	-3.438	-307	-3.745
Boekwaarde per 1 januari	<u>76.062</u>	<u>1.681</u>	<u>77.743</u>
Afschrijvingen	-2.647	-199	-2.846
Mutaties 2018	<u>-2.647</u>	<u>-199</u>	<u>-2.846</u>
Aanschafwaarde	79.500	1.988	81.488
Cumulatieve afschrijvingen	-6.085	-506	-6.591
Boekwaarde per 31 december	<u>73.415</u>	<u>1.482</u>	<u>74.897</u>

Afschrijvingspercentages:

Bedrijfsgebouwen en -terreinen

3,33 %

Machines en installaties

10 %

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde huisvestingskosten	250	250
Nog te ontvangen rente	32	73
Nog te ontvangen uitkering ziekteverzuimverzekering	4.442	2.576
Terug te vorderen kosten mediation en overige overlopende activa	1.227	839
	<u>5.951</u>	<u>3.738</u>

1.5 Toelichting op de balans

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Liquide middelen		
ING Bank 34.28.082	46.440	10.328
ING Bank 47.70.899	163	145
ING Bank Rentemeerrekening 34.28.082	27.224	47.183
ING Bank Zakelijke Kwartaal Spaarrekening 34.28.082	40.436	40.436
ING Bank Zakelijke Bonus Spaarrekening 34.28.082	40.813	40.783
Kas	458	329
	<u>155.534</u>	<u>139.204</u>

1.5 Toelichting op de balans

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

	2018	2017
	€	€
Overige reserves		
Stand per 1 januari	83.706	99.279
Uit voorstel resultaatbestemming	2.504	-15.573
Stand per 31 december	<u>86.210</u>	<u>83.706</u>

VOORZIENINGEN

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Overige voorzieningen		
Voorziening onderhoudskosten pand	<u>66.750</u>	<u>59.250</u>
<i>Voorziening onderhoudskosten pand</i>		
Stand per 1 januari	59.250	51.750
Dotatie	7.500	7.500
Stand per 31 december	<u>66.750</u>	<u>59.250</u>

De voorziening is o.a. opgebouwd uit een bijdrage van de verkoper in de onderhoudsvoorziening groot € 19.250. In verband met achterstallig onderhoud is € 7.500 ten laste gebracht van de exploitatie 2018.

KORTLOPENDE SCHULDEN

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonheffing	10.103	13.576
Premies pensioen	<u>12.902</u>	<u>10.997</u>
	<u>23.005</u>	<u>24.573</u>

Loonheffing

Loonheffing laatste periode	<u>10.103</u>	<u>13.576</u>
-----------------------------	---------------	---------------

Premies pensioen

Premies ouderdomspensioen en AP-premie	<u>12.902</u>	<u>10.997</u>
--	---------------	---------------

1.5 Toelichting op de balans

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Overige schulden		
Vakantietoeslag	6.145	6.559
Restant vakantie-uren	6.666	18.217
Restant compensatie-uren	5.270	1.766
	<u>18.081</u>	<u>26.542</u>
Overlopende passiva		
Nog te betalen accountantskosten	3.210	3.146
Vooruitontvangen van Vivare	6.500	6.500
Nog te betalen onregelmatigheidstoeslag	1.559	1.179
Overige overlopende passiva	31.067	15.789
	<u>42.336</u>	<u>26.614</u>

1.6 Toelichting op de winst- en verliesrekening

	2018	2017
	€	€
Subsidies en giften		
Subsidie gemeente Arnhem	213.234	208.930
Giften diakonien / kerken	12.780	6.347
Giften instellingen	429	281
Giften particulieren	8.778	545
Vivare	13.000	13.000
Overige opbrengsten	-	256
	<u>248.221</u>	<u>229.359</u>

De subsidies en giften over 2018 zijn ten opzichte van het vorige boekjaar met 8,2% gestegen.

Lonen en salarissen		
Brutolonen en salarissen	122.348	123.679
Dotatie reserve vakantietoeslag	9.820	9.836
Eindejaarsuitkering	11.060	11.087
Uitbetaald ziekengeld	18.591	-
Onregelmatigheidstoeslag	17.951	13.536
Ziekteverzuimverzekering	6.173	7.067
Mutatie vakantie-uren	-180	10.554
Mutatie compensatie-uren	3.504	2.243
	<u>189.267</u>	<u>178.002</u>
Ontvangen uitkeringen ziekengeld	<u>-30.614</u>	<u>-29.559</u>
	<u>158.653</u>	<u>148.443</u>

Sociale lasten		
Sociale lasten uitvoeringsinstanties	26.104	25.162
Werkgeversbijdrage Ziektekostenverzekering	630	610
	<u>26.734</u>	<u>25.772</u>

Pensioenlasten		
Ouderdomspensioen en AP-premie	14.465	13.873
AP-premie	352	267
	<u>14.817</u>	<u>14.140</u>

Overige personeelskosten		
Arbeidsongeschiktheidsverzekering	2.429	613
Overige personeelskosten	3.690	17.432
	<u>6.119</u>	<u>18.045</u>

1.6 Toelichting op de winst- en verliesrekening

	2018	2017
	€	€
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	2.647	2.647
Machines en installaties	199	199
	<u>2.846</u>	<u>2.846</u>
Huisvestingskosten		
Onderhoud onroerend goed	7.008	5.898
Dotatie onderhoudsvoorziening	7.500	7.500
Gas, water en electra	2.730	2.012
Verzekering onroerend goed	587	571
Vaste lasten onroerend goed	1.107	1.113
Schoonmaakkosten	745	660
Overige huisvestingskosten	222	-
	<u>19.899</u>	<u>17.754</u>
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	85	85
Drukwerk	7	58
Portikosten	64	-
Telecommunicatie	684	651
Aansprakelijkheidsverzekering	220	114
Inventarisverzekering	300	300
Overige kantoorkosten	1.863	3.396
	<u>3.223</u>	<u>4.604</u>
Algemene kosten		
Accountantskosten	3.196	3.146
Administratiekosten	2.785	2.372
Advieskosten	739	155
	<u>6.720</u>	<u>5.673</u>
Kosten vrijwilligers		
Kosten vrijwilligers	600	415
Ongevallenverzekering	366	520
	<u>966</u>	<u>935</u>
Voeding		
Voeding en activiteitskosten	5.948	6.950
Eigen bijdragen bezoekers	-423	-439
	<u>5.525</u>	<u>6.511</u>

1.6 Toelichting op de winst- en verliesrekening

	2018	2017
	€	€
Financiële baten en lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rentebate banken	30	81
Rentelasten en soortgelijke kosten		
Bankkosten en provisie	245	290

2. BIJLAGEN

2.1 Staat van de vaste activa

		Aanschafwaarde			
Omschrijving	Datum	Aanschaf- fingen tot 01-01-2018 €	Inves- teringen 2018 €	Desinves- teringen 2018 €	Aanschaf- fingen t/m 31-12-2018 €
Materiële vaste activa					
<i>Bedrijfsgebouwen en -terreinen</i>					
Aankoop pand (50%)	14-09-2016	79.500			79.500
<i>Machines en installaties</i>					
Brandmeldinstallatie	17-06-2016	1.988			1.988
Totaal materiële vaste activa		81.488	-	-	81.488
Totaal vaste activa		81.488	-	-	81.488

Stichting Stoelenproject De Duif te Arnhem

Afschrijvingen

Afschrij- vingen tot 01-01-2018	Afschrij- vingen 2018	Afschrij- ving desin- vesteringen	Afschrij- vingen t/m 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2018	Residu- waarde	Afschrij- vingsper- centage
€	€	€	€	€	€	%
3.438	2.647	-	6.085	73.415		3,33
307	199	-	506	1.482		10,00
3.745	2.846	-	6.591	74.897	-	
3.745	2.846	-	6.591	74.897	-	

2.2 Vergelijking realisatie vs. begroting 2018

	Realisatie 2018		Begroting 2018	
	€	€	€	€
Inkomsten				
Gemeente Arnhem	213.234		230.000	
Kerken/diaconieën	12.780		10.000	
Giften instellingen	429		2.000	
Giften particulieren	8.778		1.300	
Vivare	13.000		13.000	
Overige opbrengsten	0		0	
Totaal inkomsten		248.221		256.300
Exploitatiekosten				
<u>Loonkosten</u>				
Lonen en salarissen	158.653		166.100	
Sociale lasten	26.734		29.900	
Pensioenlasten	14.817		15.000	
Overige personeelskosten	6.119		3.500	
Totaal loonkosten		206.323		214.500
<u>Overige kosten</u>				
Afschrijvingen materiële vaste activa	2.846		1.820	
Huisvestingskosten	19.899		20.500	
Kantoorkosten	3.223		3.460	
Algemene kosten	6.720		8.000	
Kosten vrijwilligers	966		1.300	
Voeding	5.525		8.300	
Totaal overige kosten		39.179		43.380
Totaal exploitatiekosten		245.502		257.880
Bedrijfsresultaat		2.719		-1.580
Financiële baten en lasten				
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	30		30	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-245		-270	
		-215		-240
Exploitatieresultaat		2.504		-1.820

aan Stichting Stoelenproject De Duif
T.a.v. het bestuur
Spoorwegstraat 11
6828 AM ARNHEM

datum

14 mei 2019

kenmerk

10.143-140519

behandeld door

H.J.M. (Ron) Boeren AA

betreft Controleverklaring 2018.

Geacht bestuur.

Hierbij hebben wij het genoegen u de controleverklaring behorende bij de jaarrekening 2018 van de Stichting Stoelenproject De Duif bestaande uit de balans per 31 december 2018 en de Winst- en verliesrekening over 2018 met de toelichting, te doen toekomen.

Openbaarmaking jaarrekening en controleverklaring

De onderstaande machtiging tot openbaarmaking wordt afgegeven bij de jaarrekening 2018 van de Stichting Stoelenproject De Duif met een voordelig resultaat van € 2.504 en een positief Eigen Vermogen van € 86.210.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het bestuur van uw stichting. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan samen met deze jaarrekening. Indien u de jaarrekening en de controleverklaring opneemt op internet dient u te waarborgen dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in een niet-bewerkbare vorm in een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening).

Een exemplaar van de jaarrekening dient te worden ondertekend door het bestuur. De jaarrekening dient te worden vastgesteld in een bestuursvergadering en dient te worden genotuleerd.

Overigens wijzen wij erop dat indien tot de vergadering van het bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de vergadering moet worden gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 2:362, lid 6 BW en artikel 2:392, lid 1 onder g BW. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

Abel Accountants bv

Gasthuispoort 6

5211 DS 's-Hertogenbosch

t. 073 6100116

www.abelaccountants.nl

info@abelaccountants.nl

KvK 51770091

btw NL8501.63.237B01

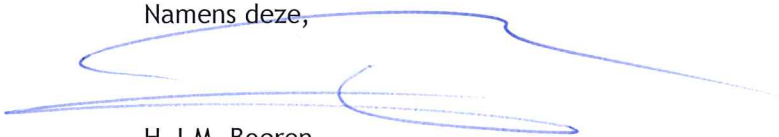

Mocht u naar aanleiding van het bovenstaande nog vragen hebben dan zijn wij graag bereid daarop nadere toelichting te geven.

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
abel-accountants b.v.

Namens deze,

H.J.M. Boeren
Accountant-Administratieconsulent

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de Stichting Stoelenproject De Duif

A. Verklaring betreffende de jaarrekening 2018

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Stichting Stoelenproject De Duif te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Stichting Stoelenproject De Duif per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de grondslagen van waardering van activa en passiva en resultaatbepaling, zoals uiteengezet in de jaarrekening.

Deze jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de winst en verliesrekening over 2018;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting Stoelenproject De Duif zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheid van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur van de Stichting Stoelenproject De Duif is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van voornoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 14 mei 2019.

Abel accountants B.V.
Namens deze:

A large, stylized handwritten signature in blue ink, consisting of several sweeping loops and curves, positioned below the text 'Namens deze:'.

H.J.M. Boeren
Accountant-Administratieconsulent